

DEJAVU

Sukutarinoita naisten näkökulmasta

1800-2000-luvun Kymenlaaksossa

Sarja Knaappien perilliset

Käsikirjoitus 2020 (johdanto ja sisällys)

Jaana Vainio-Utriainen 10.4.2020

Kultura 2020

Teoksen materiaalit on tekijänoikeudella suojattu, materiaalia ei saa käyttää ilman lupaa.

Kirja perustuu faktatietoihin, joita tekijä on käyttänyt fiktiivisessä tarinamuodossa. Kirjailija vastaa koko teoksen sisällöstä, siihen voi kommentoida perustellusti tarvittaessa: jaana.v.utriainen@gmail.com. Lopullinen koko käsikirjoitus painetaan niteeksi sen valmistuttua.

ISBN 978-952-68309-7-1 (koko teos) pdf

ISBN 978-952-68309-5-7 (johdanto) pdf

Kustantaja: Kultura 2020

Kannen kuva: J. Vainio-Utriainen 2020 (graafinen vedos sarjasta Dejavu)

*Olevaisella maailmalla on alkunsa, ja se on maailman äiti.
Joka pääsee tuntemaan äidin, tuntee hänestä myös lapsen.
Kun tuntee lapsen, silloin liittyy ja turvautuu äitiin.
Silloin ei koko elämän aikana ole vaarassa.*

Lao-tse

DEJAVU SUKUPUU 1700-2020

L3
N
R
X
↓
"Xenja"
(X2b)

mt DNA X (X2b)

LAHDEN KARTANO 1700

Torpparit (nro 1-5)

i Anders ja ä Maria Andersson	
? 1708-75	

Tre David Andersson** 1734-1804	Ksenia* n 1730-
Lapset *Maria Davidsdotter 1760-95 Anders** 1766-	

Tre Johan Andersson 1771-?	Maria Davidsdtr 1760-1795
Lapset: Anna Maria Davidsdtr 1794-1861	

HOLLOLA Kalliola, Seppälän talo nro 3

Talonpoika Johan Johansson 1795-1849	Anna M. Davidsdtr 1794-1861
Lapset: Lisa Johansdtr 1817-, Carl G., Ulrika S, Henrika J, Catharina E, Carl G, Kaisa L.	

HOLLOLA Pankala Ylä-Okeroinen

Papinpka Its. Otto W. Sten Padasjoki 1818-68	Lisa Johansdtr 1817-
Lapset: Amalia Charlotta 1838-, Karolina S., Gustaf, Amanda	

HUSULA rälsstitila 1540 Nils Roland suku

Pihljerta-Tepponen, P-Joffel, P-Jaakkola (Y Haplo N3)

PYÖTSAARI rälsstitila Vehkalahti 1700

[Huggut]

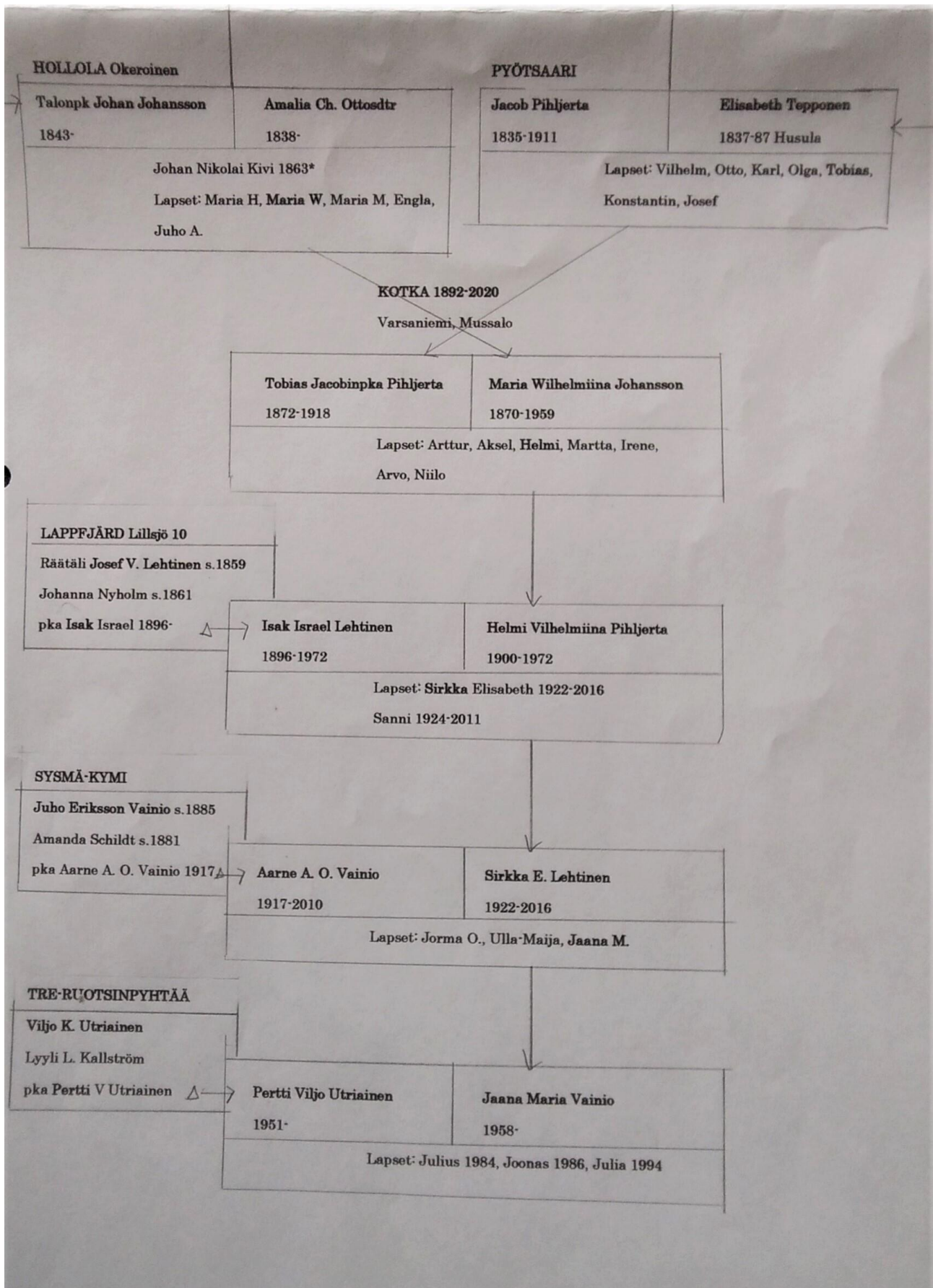
i Sigfrid Pihlj-Jaakkola	i Matts Huggut
ä Judith Brandstaka-Söder Husula	ä Elisabeth P-Tepp. 1708-75

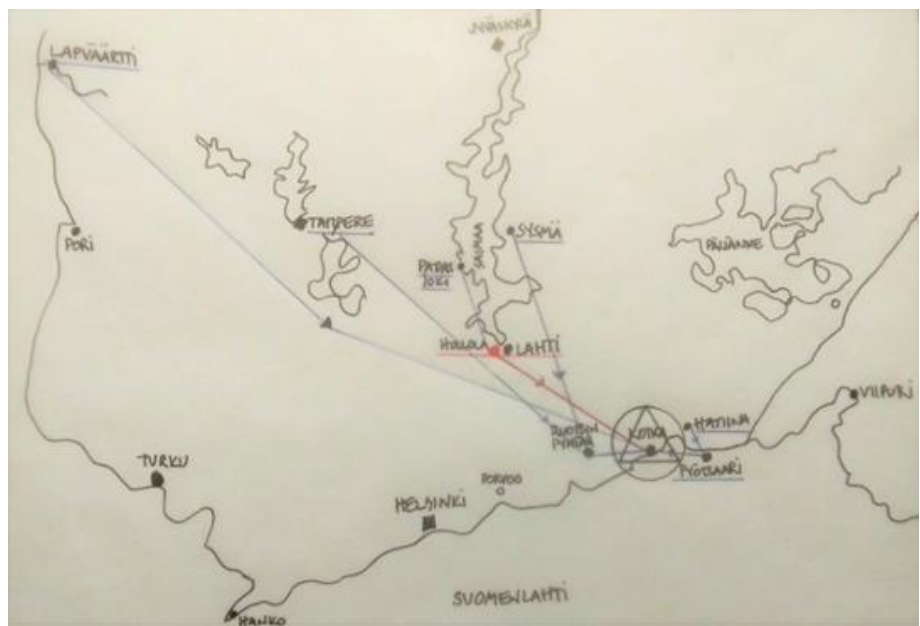
Matts Pihljerta-Jaakkola 1726-73	Johanna Huggut 1732-1806
Lapset: Märten 1751-1827, Erik, Anna K, Erik, Henrik, Anna M, Anna M, Maria, Erik	

Märten Pihljerta-Jaakkola 1751-1827	Maria Korjus 1757-1818 Kuorsalo
Lapset: Matts 1779-1815, Johan, Anna, Erik, Tuomas, Jaakko, Eva, Helena	

Matts Pihljerta-Jaakkola 1770-1815	Anna Tolsa 1777-1838 Mäntlahti
Lapset: Jaakko 1810- ja Anna	

Jaakko Pihljerta-Jaakkola 1810-56	I Helena Silvo (Suomal.) 1806-47 Vilniemi
Lapset I: Erik 1831-, Karoliina, Jacob, Anna, Konstantin, Karl Lapset II (Sofia 1829-1901) Vilhelm, Anna, Otto, Kristian	

Kuva 1. Sukutarinoiden sukujen muuttoliike Kotkaan 1870-1900 -luvulla:
 LEHTINEN: Lappväärtti-Kotka, JOHANSSON-Andersson-STEN: Lahti-
 Hollola-Okeroinen-Padasjoki-Kotka; PIHLJERTA-Jaakkola: Husula-
 Pyösaari-Kotka; VAINIO [Carlsson]: Sysmä-Ruotsinpyhtää-Kotka;
 UTRIAINEN: Tampere-Ruotsinpyhtää-Kotka (tekijän karttapiirros).

DEJAVU Sukutarinoita naisten näkökulmasta

SUKUPUU 1700-2000

SUVUN ASUINALUEET JA MUUTTOLIIKKEET 1700-2000

SISÄLLYS

mtDNA-GEENIMATKA JUURILLE

1. LAHDEN KARTANO 1760

KSENIA ja torppari David ANDERSSON

2. LAHDEN KARTANO 1790

MARIA DAVIDSDOTTER ja torppari Anders JOHANSSON

3. HOLLOLA 1820

ANNA Maria DAVIDSDOTTER ja talonpoika Johan JOHANSSON
perh.

Kalliolan kylä, Seppälän talo 3

4. HOLLOLA-OKEROINEN 1829

LISA o.s. Johansdotter ja pastorinpoika Otto Wilhelm STEN perh.

Tankkala, Ylä-Okeroinen

5. KÄRKÖLÄ – HOLLOLA 1867

AMALIA Charlotta o.s. Sten ja itsellinen Johan JOHANSSON perh.

Haapalan torppa ja Woistis Haga kartano

6. HOLLOLA-PYÖTSAARI-KOTKA 1900

MARIA Wilhelmiina o.s. Johansson ja rälssi/lampuotisuvun Tobias
PIHLJERTA [Jaakkola] perhe

7. LAPPFJÄRD-KOTKA 1896

HELMI Vilhelmiina o.s. Pihljerta ja räätäli-parturi Isak Lehtinen
perh.

8. KOTKA-HELSINKI 1945

SIRKKA Elisabeth o.s. Lehtinen ja oopperalaulaja Aarne VAINIO
perh.

9. KOTKA 2000

JAANA Maria o.s. Vainio ja yrittäjä Pertti UTRAINEN perh.

10. LOPUN ALUKSI 2020

LIITTEET JA KUVAT

PAINETUT JA SÄHKÖISET LÄHTEET

Kuka minä olen ja mihin minä nyt kuulun? pohdin päiväkirjaesseeteoksen Taide elämänlankana (2019) päätteeksi. Olin siihen asti vain elänyt nykyhetkessä ja katsonut tulevaisuuteen.

mtDNA-GEENIMATKA JUURILLE

Tilasin Family Treen äitilinjan DNA-geenitestit syksyllä 2019 ja lähetin kirjattuna postina analysoitavaksi. Olin jo aikaisemmin tehnyt Family Finder DNA-serkkutestin, jonka mukaan totesin, että kuulun minulle kerrottuun sukuun. Sain yleistietoa kaikkien geenisukujen maantieteellisistä muuttoliikkeistä sekä listan sukuni serkuista ja heidän asuinpaikoista. Geneettiset juureni ovat 98 % eurooppalaista, 84 % suomalaista ja 14 % skandinaavia sukua. Geeneissäni on myös perimää Siperian alueelta 1% ja Pohjois-Amerikasta 1%.

DNA-geenitestien välisenä vuotena perehdyin isovaarini Pihljerta-sukuun ja isomummoni Johanssonin sukuun sekä digiarkistojen käyttöön sukututkimuksessa, joista todensin sukuni henkilöitten historiallisia tietoja 1700-luvulta 1900-luvulle. Eri kuntien pääkirjoista, rippikirjoista ja lastenkirjoista tarkistin suvun henkilöiden syntymäajan ja -paikan, vanhemmat, kummit, kirkolliset suoritteet, ripillä käynnit, avioliitot, lasten syntymät, muutot sekä kuolemat ja niiden syyt. Lähteissä havaitsin joitakin eriäviä (inhimillisiä käsinkirjoitettuja) vuosilukuja, jotka aiheuttivat päänvaivaa tiedon oikeellisuuden näkökulmasta. Digiarkistojen kätköistä löytyi paljon tietoa sukhistoriasta, joita DNA-geenitestillä sai varmistettua ja laajennettua ulottuen kauemmas menneisyyteen.

Piirsin sukupuut ja asuinalueet suunniteltuun tietokirjaani (sivut 5-7), kun sähköpostiini tuli viesti ”Tulokset ovat valmiina ladattavaksi” (HRV1, HRV2 ym.). Jännittävä hetki, kun luotettavaa tietoa perimästäni oli analysoitu, olihan geenitestin tiedot tieteellisesti todistettua ja täydentäisivät mahdollisesti aikaisempaa sukututkimustietoa.

En avannut tiedostoja heti vaan maltoin lukea ensin geenitutkimuksen perusoppaan *Juuresi näkyvät* (Pirttivaara 2017), jotta ymmärtäisin tieteellisiä tuloksia. Teoksessa valotettiin mm.

DNA-geenitestien äiti- ja isälinjan Haploryhmiä ja suvun geneettisiä muuttoreittejä maailmalla. Lisäksi siinä oli raportissa esiintyviä eri termejä (Liite 1.). Näillä eväillä ajattelin selviäväni ja avasin mtDNA-geenitestin äitilinjan tiedostot mielessäni ajatus:

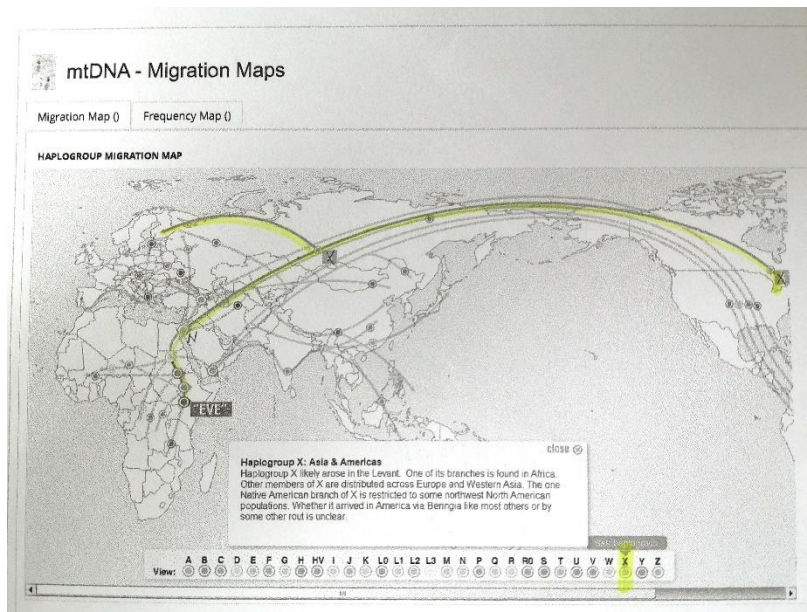
Dejavu-kokemus nuoruuden ajoiltani liittyi selkeään mielikuvaan, tietoisuuteen ”olen vanha sielu” ja minulle japanilais-aasialainen estetiikka sekä elämänmuoto ovat olleet tärkeitä: kauneus, rauhallisuus ja luonto.

Käynnistin tietokoneeni ja avasin nettiyhteydet Family Treen sivustolle. Kuvaruudulle ilmestyi useita eri otsikoita, joista katsoin ensimmäisenä mtDNA-Certifikaattini (Kuva 2, Liite): Haploryhmäni on **X2b**, jonka lisäksi oli lista numeraalisia ja aakkosellisia mutaatiomääritteitä (HVR1, HVR2, Koodausalue). Kaikki kolme ilmaisevat geenimutaatioita ja geenimuunnoksia sekä niiden sijaintia DNA:ssa, jotka tutkijoiden mukaan muuntuvat hitaasti (yksi mutaatio noin 10.000 vuoden välein ihmisen DNA:ssa).

Kuva 2. mtDNAertifikaattini 17.9.2019.

Sitten katsoin äitilinjeni X Haploryhmän maantieteelliset muuttoreitit, jonka mukaan alkuäitini *Eva* (Haplo L3) oli kotoisin Egyptistä noin 70.000 v. sitten. Sieltä esiäitilinjeni muutti Libanoniin 60.000 v. sitten (Haplo N), joka on useimpien eurooppalaisten esiäiti. Libanonista esiäitilinjeni siirtyi Georgiaan 50.000 v. sitten (Haplo R), josta esiäitilinjeni X matkasi Aasiaan 30.000 v. sitten jakaantuen eri X alahaploryhmiin (X1 ja X2) Euroopassa ja Amerikassa.

Kuva 3. Esiäitieni geneettinen muuttoreitti Egyptistä (Eve) Georgian ja Altain (X) ja Uralin kautta Suomeen (FamilyTree) sekä Amerikkaan.

Päähaploryhmäni X esiäiti **X2b** (20.000 vuotta sitten) muutti Altain seudulta ja Uralin kautta Suomeen, kun esiäitini kaksoissisar X2a jatkoi matkaansa Pohjois-Amerikkaan. Lähteiden mukaan Haploryhmä X2b on melko harvinainen, käsittäen määrällisesti noin 1% äitilinjan kaikista edustajista, joita FT-DNA testitulosten mukaan 2019 oli tehnyt noin 5760 naishenkilöä.

Sitten tarkastelin tietoja äitilinjan sukulaisista, jotka olivat tehneet mtDNA-testit. DNA-geenisukua asui Suomessa, Virossa, Brittein saarilla, Skotlannissa sekä Pohjois-Amerikan länsirannalla. Kartalle sijoitetut asuinpaikat aktivoituani, tuli esille sukulaisten nimet ja

yhteystiedot, geneettinen läheisyys sekä aikakausi, jolloin he olivat eläneet tai syntyneet. Vanhimmat tiedossa olevat geenisukulaiset löytyivät Yhdysvalloista ja Brittein saarilta noin 1770-luvulta.

Kuva 4. mtDNA geenisukulaisten X2b asuinpaikkoja maailmankartalla 1700-2020 (FamilyTree 2019).

Testituloksien perusteella totesin, että minulla oli paljon geneettisiä sukulaisia, joita ohjelman mukaan pystyin ryhmittelemään sukunimien perusteella. Yleisimmät olivat *Eriksson*, *Johansson* ja *Andersson*, kutakin useita satoja, joten Johansson-Andersson esiäitini suku Hollolan seudulla oli todennettu 1700-luvulta. *Ster*-sukunimiä löytyi muutamia (1800-luvulla). Tarkastelin lisäksi isovaarini sukunimeä *Lehtinen*, joita oli useita kymmeniä sekä isäni sukunimeä *Vainio*, joita oli vain muutamia (johtuen, että sukunimi oli vaihtunut Carlsson-nimestä Vainioksi). *Pihljerta*-sukunimellä ei tullut yhtään osumaa. Yleinen ongelma ennen 1900-lukua oli, että sukunimi johdettiin isän nimestä (+sson/+dotter), vain aatellisilla oli ”oikea” sukunimi. 1900-luvun alussa papilta sai luvan sukunimelle, kuten sysmäläinen isovaarini Juho Eriksson Carlsson vaihtoi sukunimeksi Vainio Kotkaan saapuessaan.

mtDNA-geenitestitulosten yleissilmäyksen jälkeen vahvistui tieto, että kuulun mtDNA-tulosten mukaan äitilinjani sukuun, en ollut ”lehtolapsi” enkä muukalainen. Olen geenijatkumo isomummoni, mummoni, äitini, sisareni ja tyttäreni Haploryhmässä X2b.

Suljin tietokoneeni muutamaksi viikoksi ja tarkistin piirtämäni äitilinjan sukupuun tiedot 1700-luvulta nykyhetkeen (olin tehnyt ensin nykyajasta 1700-luvulle), sukupuu oli looginen. Sitten otin selvää testitulosten yksityiskohdista. Netin tietokannoista löysin joitakin äitilinjan Haploryhmiin liittyviä DNA-geenitutkimuksia sekä tietokirjoja; esimerkiksi *Reidlan* tutkimusraporttiartikkelin ”MtDNA haploryhmän X alkuperä ja leviäminen” sekä äitilinjan geneettiseen tutkimukseen useasti viitatus Sykesin tietokirjan *Seven Daughters of Eve*, jonka luin huolella.

Reidlan tutkimus selkeytti X-haploryhmän historiallista ja maantieteellistä kulkua alalajeineen vuosituhansien aikana graafisine kaavioineen. Raportin mukaan suomalainen X2b Haploryhmä on yhtenevä Pohjois-Amerikan järviolueiden alkuperäisintiaaniväestön kanssa – asia, joka sai minut ensin hämmästyttämään.

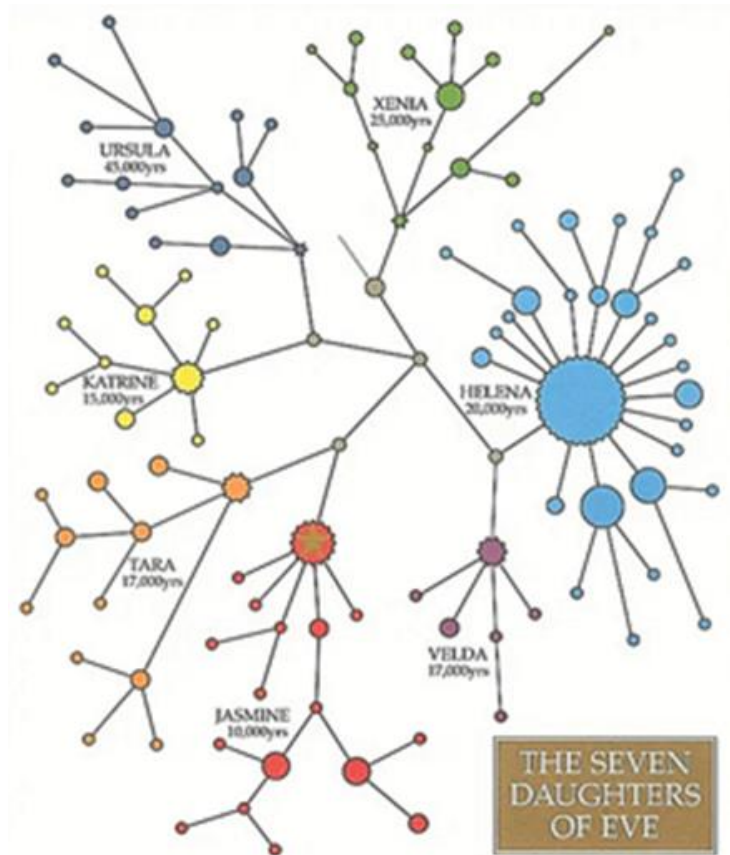
Luin Sykesin kirjan mielenkiinnolla, sillä se sisälsi selkeän kuvauksen DNA-geenitutkimuksen kehityksestä vuosina 1953 ja 1981 sekä kuvauksia äitilinjojen tutkimuksista. Teoksen perusteella aloin ymmärtää Family Treen testitulokset ja eri äitilinjojen Haploryhmien tietoja historiallisessa kontekstissa (kuva 4.). Sykes valotti myös äitilinjan eri Haploryhmien muodostumisen ja mutaatioiden määritelmät. Kiinnostuksen kohteena oli luonnollisesti esiäitini Haploryhmä X (Klaaniäiti Xenia) ja siitä kehittynyt haploryhmäni X2b. Sykes kuvailee teoksessa *Eevan seitsemän tytärtä* eri klaaniäitien ja Xenian kehitystarinat¹:

¹ (Sykes 2003: luvut 2 ja 22, 213-220 tekijän vapaasti suomentamana):

EEVAN SEITSEMÄN TYTÄRTÄ

Sykesin tutkimusryhmä todensi tutkimuksissaan, että heillä oli tarkka suora todiste geneettisestä jatkumosta nykyihmisen ja Ylä-Paleoliittisen metsästäjäihmisen aikoihin saakka. Geneettinen jatkumo oli katkeamaton, tarkasti ja huolellisesti rekisteröity DNA:ssamme ulottuen historiamme alkuun rauta-, pronssi- ja kuparikauden edeltävään aikaan. Sykesin tutkimusryhmä oli rekonstruoinut ja identifioinut seitsemän geneettistä klusteria eurooppalaisissa ihmisissä. Kaikissa näissä klustereissa DNA-sekvenssit olivat joko identtisiä tai samanlaisia toistensa kanssa. Yli 95 % nykyajan alkuperäisistä eurooppalaisista ihmisistä kuuluvat yhteen tai johonkin näistä 7 ryhmästä. Tutkimusryhmä totesi näissä klustereissa mutaatioiden määrän ja havaitsi 7 eri klaania niiden perusteella kutsuen sitä ”molekyylifeliksi”. 7 klusteria ajoittuvat 45.000 ja 10.000 vuoden väliajalle ja ne kertovat mutaatioiden aikapituuden klustereissa ja niiden yksittäisissä sekvensseissä. Yksi nainen kantoi kaikki nämä 7 klusteria. He nimesivät jokaiselle klusterille aikajanalla seitsemän naishenkilöä, nk. klaaniäitiä, jotka elivät ajassaan. Sykes loi heille elämän ja antoi heille nimet: Ursula, Xenia, Helena, Velda, Tara, Katrine ja Jasmine. Nimet syntyivät kirjaimesta, joista klusterit olivat tulleet tunnetuiksi A. Torronin järjestelmän mukaan.

U-klusteria edustaa Ursula, X-klusteria Xenia, H-klusteria edustaa Helena, J-klusteria edustaa Jasmine, V-klusteria Velda, T-klusteria Tara, K-klusteria Katrine ja J-klusteria Jasmine (Kuva 5).

Kuva 5. Sykes "Seven Daughters of Eve" äitilinjojen DNA Haploryhmien kaavio.

XENIA

20.000 vuotta Ursula-klaaniäidin kuoleman jälkeen (25.000 vuotta sitten) maailman ilmasto oli erittäin kylmää. Neanderthalin ihmiset olivat poissa ja moderni eurooppalainen ihminen oli jo olemassa. Suuret alavat maat ulottuivat Britanniasta Kazakhstaniin idässä, joka käsitti vain hieman puustoa eteläisellä rajalla, mm, koivuja. Alue oli tuulinen ja tyhjä, sen lämpötila oli noin -20 C astetta verrattuna nykyaikaan. Kylmyydestä huolimatta eurooppalaisessa Tundrassa oli elämää ja hyvää syötävää. Biisonilaumat ja hirvet liikkuivat hitaasti yli laajojen aukioiden syöden runsasta heinää. Pienemmät villieläimet ja aasit olivat metsästyskohteita. Yleisin eläin oli tuolloin villainen mammutti, jolla ei ollut vihollisia ihmisen saapumiseen asti.

XENIA syntyi tuulisena ja lumisena myöhäisenä huhtikuun keväänä. Lumi peitti maan ja oli yhä talvi. Hän syntyi pyöreässä teltassa, jonka läpimitta oli 3 metriä, ja jonka kehykset olivat rakentuneet pääasiassa mammutin luista. Kaksi syöksyhammasta muodostivat oven, joka oli peitetty kolmella biisonin nahalla suojatakseen sisätilat kylmyydeltä. Luiden välit oli täytetty heinällä ja maaperällä ja lattiat olivat tehty turpeesta. Keskellä telttaa paloi tuli, jonka valo heijastui teltassa. Tulessa ei ollut puuta, sillä se oli käytetty loppuun jo kuukausia sitten, vaan siinä poltettiin haisevia luita. Tundra oli tuottanut mammuttien ja biisonien luurankoja, jotka muodostivat palavaa haisevaa polttoainetta, mutta oli parempi säilyä hengissä kuin kuolla kylmyyteen.

Xenian ryhmän asuinpaikka oli rakennettu mailin läheisyydelle suurta virtaavaa jokea. Biisoneiden suku oli kulkenut joen yli ja se oli muodostunut heidän ruokintapaikaksi. Esiäiti Ursulan kevätasuinpaikat olivat olleet lähellä samoja kulkureittejä, joten Xenian piti hyödyntää tietoja hänen oletetusta ruokalähteen sijainnista. Kehitys oli vain hieman muuttunut Ursulan aikaan verrattuna.

Biisonit olivat kulkeneet vuosisatoja samaa reittiä, siinä missä joki kaartui ja muuttui syvemmäksi ja jyrkemmäksi reunaltaan. Vuosittain reitti oli muuttunut syvemmäksi eläinten kulkea yli, mutta ne eivät silti muuttaneet kulkureittiään. Se oli heidän kohtaloksi ja sopi Xenian ryhmälle hyvin. Eläimet kamppailivat joella onnistumatta ylittämään sitä ja siten ne olivat hyvä saalistuskohde. Metsästäjät oppivat saalistamaan mammutteja piileksien mammutin nahkojen ja luiden sisällä ja toimimaan tehokkaasti.

Karjaeläimet tulivat myös samaa reittiä samaan aikaan vuodesta ja Xenian ryhmä vaistosi kuulonvaraisesti päivien pidentyessä niiden saapumisen pohjoisesta. Metsästäjät toimivat barrikadissa ripeästi, sillä muutamassa minuutissa ne olivat ylittäneet joen. Onnistuessaan he saivat biisonin lihaa moniksi viikoiksi ennen lumen tuloa. Hanhet, ankat ja muut linnut pesivät ja kulkivat myös Xenian ryhmän leirialueen lähistöltä, ja olivat myös saaliina ryhmälle, joka

asui vain muutamia viikkoja alueella, liikkuen pohjoisempaan. Xenian ryhmälle ruokaa riitti kesän yli ja talven kuukausille he käyttivät rasvoja. He liikkuvat saalisreittien mukaisesti kantaen asumuksensa ja tavaransa ilman kulkuvälineitä. Mammutiluiden telttaraamit he jättivät seuraavien vuosien käyttöön, mutta nahat säilyivät vain yhden talven ajan. Kulkeminen oli raskasta, joten he etenivät hitaasti: vanhuksat, heikot ja sairaat jätettiin kuolemaan. Kun lapset olivat tarpeeksi vanhoja pysymään ryhmän mukana ja kävelemään itse, niin he saivat äitinsä kanssa jatkaa matkaa mukana.

XENIA oli perinyt isältään vaaleat hiukset ja siniharmaat silmät. Hän juoksi muiden lasten kanssa ryhmässä auttaen äitiään leirin järjestämisessä. Vain harvoin kesäisin hän sai mennä isänsä kanssa, joten hän liikkui ulkona metsästäen villiaaseja. Joskus Xeniaa onnistaessa, hän sai auttaa nahan ja lihan käsittelyssä.

Retkillään ryhmä tapasi alueella harvoin muita liikkuvia ihmisiä. He olivat yleensä ystävällisiä vierailijoita tai eri ryhmien jäseniä, jotka tunnistettiin ja muistettiin aikaisemmista tapaamisista. Silloin vaihdettiin tietoja säästä ja metsästyksestä sekä perheasioista. Heillä ei ollut yhteistä tarkkaa kieltä, mutta he kehittivät melko sujuvat selviytymistavat perustietojen vaihtamisiin. Joskus nuoret miehet vierailivat muissa leireissä asuen siellä kauden yli, ja silloin tiedot ja ihmiset vaihtuivat eri ryhmien kesken.

Xenian tullessa raskaaksi, hänellä oli vaikea odotusaika, jonka loppua kohden hän tuskin pystyi liikkumaan. Vaikka hän oli vahvaa tekoa, niin vatsan suuren koon vuoksi hän pystyi tuskin kävelemään. Hänen äitinsä ja muutkin ryhmän naiset alkoivat olla huolissaan. Onneksi oli meneillään kesäkausi eikä heidän tarvinnut muuttaa leiriltä ennen kylmää kautta, sillä Xenia oli synnyttämässä kaksosia yhden sijaan, joka huolestutti naisia ja koettiin hirveänä asiana. Perinteiden mukaan äiti ei voinut hoitaa ja kantaa kahta lasta yhdellä kertaa hormonaalisten syiden vuoksi. Tiedon mukaan joka sadas äiti synnytti kaksoset - kuten Xenia oli tekemässä. Vain kerran aikaisemmin oli tapahtunut siten, ja silloin oli tehty ryhmässä selkeä

sääntö, jonka mukaan pienempi kaksosista täytyi tappaa heti. Ainoana harvinaisena poikkeuksena tilanne jossa toinen nainen ryhmästä oli menettänyt oman lapsen ja tuotti kuitenkin maitoa; muut syntyneet lapset olivat kaikki säilyneet.

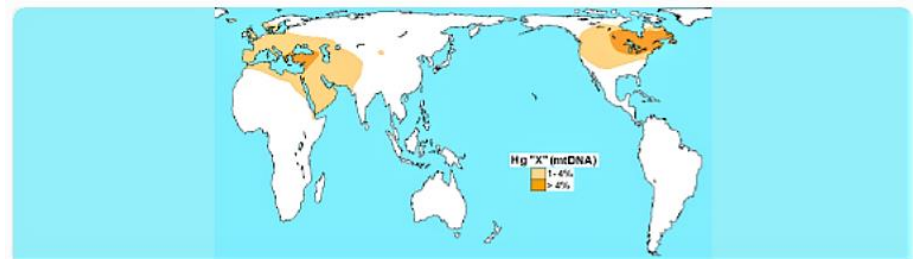
Xenia ei ollut tietoinen tästä raadollisesta mutta tärkeästä traditiosta, eikä kukaan ollut koskaan halunnut kantaa kuin yhden lapsen kerrallaan, sillä pienempi kaksosista aina tapettiin heti syntymän jälkeen, ja ruumis siunattiin ja haudattiin. Vaikka Xenia ei tiennyt odottavansa kaksosia hänen äitinsä oli vakuuttunut siitä. Hän kertoi epäilynsä ja pelkonsa Xenian isälle – vaikka yleensä kaikki lasten syntymään ja odotukseen liittyvä pidettiin puhumattomana sääntönä naisten keskuudessa. Isä ei ollut tietoinen kaksosten kohtalon säännöstä, mutta oli samaa mieltä kuullessaan, ettei Xenia ehkä selviytyisi synnytyksestä. Hän mainitsi ongelmasta toisen ryhmän metsästäjälle, jonka tunsu edellisestä kaudesta. Hänellä oli saman ikäinen tytär kuin Xenia, joka oli joitakin päiviä sitten synnyttänyt esikoispojan, joka oli pieni ja sairaaloinen eikä oletettu selviytyvän. Xenian vanhemmat tekivät suunnitelman, jonka mukaa he pystyivät pitämään kaksoset elossa: antamalla toisen lapsista ystävien tyttärelle, joka menetti lapsensa. Siinä oli suuri riski, sillä sellaisia sopimuksia ei voinut tehdä etukäteen.

Myöhemmin samana iltana Xenian kaksostyttäret syntyivät, hän piti niitä molempia rinnoillaan ennen kuin äiti siirtyi suunnitelman toteuttamiseen ja otti yhden niistä ulkopuolelle. Hän kääri sen puhtaaseen jäniksen nahkaan ja antoi sen Xenian isälle, joka siirtyi heti läheiseen leiriin, noin 20 mailia itään. Aikaisin aamulla hän saavutti sen ja ystävä kiitti häntä (tyttären poika oli kuollut muutama päivä sitten). Xenian isä antoi lapsen heille harkinnan jälkeen. Mikäli he eivät olisi hyväksyneet sopimusta, silloin lapsi olisi pitänyt tappaa. Ystävä suostui harkinnan jälkeen sopimukseen ja kantoi nälkäisen nyttin tyttärelleen.

Xenia ei saanut koskaan tietää mitä tapahtui toiselle kaksosista, eikä hän koskaan saanut tietää tulleen klaanin äidiksi. Tytär, jonka hän kasvatti, muodosti pitkän sukulinjan, joka yhä tänään

Euroopassa käsittää noin 6 % laajuudelta väestössä äitilinjan Xeniaan saakka. Xenian ryhmän jälkeläiset muuttivat kauemmas itään ja onnistuneen sukulinjan jatkuessa se siirtyi Keski-Aasiaan ja Siperiaan liittyen Amerikkaan siirtyneiden muuttajaryhmään.

Tänään noin 1 % Amerikan alkuperäiskansasta kuuluu Xenian jälkeläisiin suorassa äitilinjassa. Euroopassa DNA-äitilinja X jakaantui ja jatkui yli maanosien itäiseen Eurooppaan sekä kauemmas länteen Keski-Eurooppaan Ranskaan ja Britanniaan (Kuva 6).

Kuva 6. mtDNA X Haploryhmän esiintymisalueet 2000-luvulla. (Wikipedia).

Etelä-Suomen alueelle on saapunut asutusta Venäjän alueelta ja Baltiasta noin 10.000 vuotta sitten. Lahden seudun alue oli viljavaa ja metsäistä kalaisine järvineen, jossa idästä seudulle muuttanut kansa on elänyt ja kehittynyt tuhansien vuosien ajan.

Kuva 7. Hollola – Lahti -alueen kartta (www-sivut 2020).